

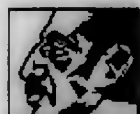
4 Regionale Cultuurplannen Groningen
presenteren de
bewaarspecial

belastingen!

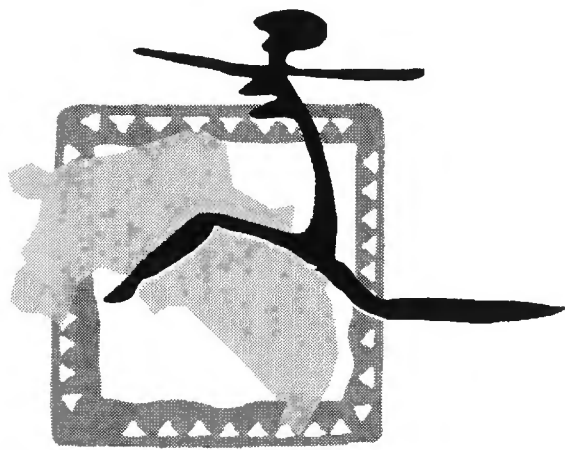
Alles over

- betalingen aan artiesten
- aansprakelijkheid
- btw

... en meer!

03-064

Boekmansichting • Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
t 6243739

Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
telefoon bibliotheek 020-624 37 39
fax 020 - 638 52 39
e-mail bibliotheek@boekman.nl
internet www.boekman.nl

De uitleentermijn bedraagt 4 weken. Verlenging met 4 weken is mogelijk, tenzij de publicatie inmiddels is gereserveerd.

De uitleentermijn is verstreken op:

Voorwoord

Voor u ligt de bewaarspecial belastingen van de vier Regionale Cultuurplannen in de provincie Groningen. Met de Regionale Cultuurplannen slaan de provincie Groningen en de deelnemende gemeenten de handen ineen om het culturele leven in de provincie een extra impuls te geven. Er is gebleken dat er veel vragen bestaan over belastingen en aansprakelijkheid. Daarom hebben de vier Regionale Cultuurplannen besloten deze nieuwsbrief te maken. In deze speciale uitgave van de nieuwsbrief van de Regionale Cultuurplannen vindt u veel informatie over belastingzaken en aansprakelijkheid.

In deze brochure wordt allereerst de zogeheten artiestenregeling behandeld. Die is van belang voor culturele commissies die bijvoorbeeld een koffieconcert, een cabaretavond of een ander optreden organiseren. Maar ook muziekverenigingen die een solist of een begeleider inhuren voor een uitvoering krijgen te maken met deze artiestenregeling. Ook wordt kort ingegaan op de regelingen voor buitenlandse artiesten. Vervolgens leest u over de fiscale aspecten van betalingen aan freelancers, vrijwilligers en personeelsleden. Het derde hoofdstuk behandelt de BTW, ook wel omzetbelasting genoemd. In het vierde hoofdstuk wordt ingegaan op de aansprakelijkheid van bestuursleden van culturele verenigingen en stichtingen. In het vijfde hoofdstuk worden alvast enkele wijzigingen genoemd die op de inhoud van deze bewaarspecial in de nabije toekomst van invloed kunnen zijn.

In de bespreking van de verschillende regelingen in deze bewaarspecial zijn door de auteur de nodige vereenvoudigingen toegepast. Sommige bedragen zijn afgerond, enkele begrippen wat vrijpostig gebruikt, andere komen niet aan de orde. Mede daarom wordt de brochure afgesloten met een lijst van adressen, publicaties en andere bronnen, waar u nadere informatie kunt vinden.

Mirjam de Meijer

Voorzitter stuurgroepen Regionale Cultuurplannen Groningen

Inhoud	1. Betalingen aan artiesten • 5
	1.1. Inleiding • 5
	1.2. De artiestenregeling • 5
	1.3. De papierwinkel • 6
	1.4. Kostenvergoedingen • 8
	1.5. Het loon • 9
	1.6. Schema • 10
	1.7. Rekenvoorbeelden • 12
	1.8. Samenvatting • 15
	2. Overige beloningen • 17
	2.1. Inleiding • 17
	2.2. Arbeidsrelaties • 17
	2.3. Onkostenvergoedingen • 18
	2.4. De vrijwilligersregeling • 19
	3. Omzetbelasting (BTW) • 21
	3.1. Belastingplicht • 21
	3.2. Rekenvoorbeeld • 22
	4. Aansprakelijkheid • 25
	4.1. Rechtspersonen • 25
	4.2. Bestuursleden • 26
	5. Toekomstige wijzigingen • 27
	6. Adressen en telefoonnummers, publicaties en websites • 29

Boekmanstichting - Bibliotheek
Herengracht 415
1017 BP Amsterdam
Tel. 6243739

Betalingen aan artiesten

1

1.1 INLEIDING

Wie een muziekgroep, een cabaretier, een verhalenverteller of andere artiesten laat optreden krijgt te maken met de zogeheten artiestenregeling, die aan de organisator van een optreden een aantal verplichtingen oplegt. Deze speciale artiestenregeling heeft betrekking op ieder optreden, waarbij geen onderscheid wordt gemaakt tussen amateur- en professionele artiesten. De artiestenregeling is enkele tientallen jaren geleden ingevoerd, onder andere om artiesten gebruik te kunnen laten maken van het stelsel van sociale verzekeringen. In de praktijk wordt de regeling nogal ingewikkeld gevonden.

1.2 DE ARTIESTENREGELING

Welke artiesten?

Met een artiest wordt in de artiestenregeling iemand bedoeld die voor korte duur optreedt voor publiek en daarbij een artistieke prestatie levert. De artiestenregeling is daardoor niet van toepassing op regisseurs, technici en dergelijke. Ook voor het geven van workshops, het bouwen van decors enzovoort geldt deze regeling niet. Bepaalde discjockeys kunnen wel als artiest worden beschouwd.

De artiestenregeling geldt evenmin voor artiesten met langdurige dienstverbanden, zoals bijvoorbeeld de musici die in vaste dienst zijn bij het Noord-Nederlands Orkest. Voor hun zijn de belastingregels voor gewone werknemers van kracht. Wanneer de artiestenregeling van toepassing is wordt de artiest tijdelijk als werknemer van de organisator van het optreden beschouwd. Dit heeft tot gevolg dat de organisator tijdelijk tot werkgever wordt bestempeld, en daardoor verplicht is loonbelasting en premies voor de sociale verzekeringen af te dragen.

Uitzonderingen

Op de artiestenregeling bestaan enkele uitzonderingen:

a. Zelfstandigheidsverklaring voor artiesten

Wanneer de artiest van de Belastingdienst een zelfstandigheidsverklaring heeft gekregen is hij of zij geen werknemer. Zo'n zelfstandigheidsverklaring kan, op verzoek, worden verstrekt aan iemand die als beroepsartiest werkzaam is. De afgesproken vergoeding wordt in dergelijke situaties wel 'uitkoopsom' genoemd. Een zelfstandigheidsverklaring is vijf jaar geldig, en moet daarna opnieuw door de artiest worden aangevraagd.

b. Inhoudingsplichtigenverklaring

Wordt de vergoeding voor het optreden afgerekend met een tussenpersoon aan wie of een gezelschap waaraan door de Belastingdienst een inhoudingsplichtigenverklaring is toegekend dan is die tussenpersoon of het gezelschap zelf de werkgever. De afgesproken vergoeding wordt 'uitkoopsom' genoemd. Ook een inhoudingsplichtigenverklaring is meestal vijf jaar geldig.

Loonadministratie

Artiestenwerkgevers krijgen te maken met de Belastingdienst voor de afdracht van de loonbelasting. Als gevolg daarvan moet door de artiesten een zogeheten gageverklaring worden ingevuld en ondertekend. Door de werkgever moeten kopieën van paspoorten worden ingezameld, loonbelastingaangiften worden ingevuld, enzovoort. Ook moeten door de werkgever sociale premies voor de zogeheten werknemersverzekeringen (ziekenfondswet, werkloosheidswet, WAO) worden afgedragen aan een andere instantie: de Uitvoeringsinstelling. Voor artiestenwerkgevers is dit meestal het Gak, voor sommige andere branches Cadans, de GUO, het SFB of de Uszo. Na afloop van het kalenderjaar behoort de artiest van de werkgever een jaaropgaaf te krijgen. De Belastingdienst en de Uitvoeringsinstelling verlangen van de werkgever een afschrift van de jaaropgaven. Bovendien moeten artiestenwerkgevers soms formulieren invullen voor het ziekenfonds. Eenvoudig is het allemaal niet. Daarom worden al deze formaliteiten in paragraaf 1.3 nader toegelicht.

Rekenwerk

De organisator moet op het *brutoloon* van artiesten loonbelasting en sociale premies inhouden. Omdat artiesten met organisatoren meestal een afspraak maken over het *nettoloon* dat zal worden uitbetaald moet de organisator er achter zien te komen hoe hoog die bijkomende lasten zullen worden: dit is een lastige rekensom. Het verschil tussen beide bedragen is bovendien aanzienlijk: om een artiest een nettoloon van f. 150,- uit te betalen is een bedrag van in totaal circa f. 250,- vereist. Om het rekenwerk te vereenvoudigen zijn handige netto-bruto-tabellen voor artiesten beschikbaar.

1.3 DE PAPIERWINKEL

Gageverklaring

De fictieve dienstbetrekking voor artiesten brengt met zich mee dat de organisator/werkgever een loonadministratie moet bijhouden, waarin allerlei gegevens van de artiesten/werknemers worden bijgehouden en bewaard. Om alle van de artiesten benodigde gegevens te verzamelen heeft de Belastingdienst het formulier 'Gageverklaring van artiesten' ontworpen. Blanco gageverklaringen zijn gratis verkrijgbaar bij de Belastingdienst, en vaak ook bij boekingsbureaus, impresariaten en dergelijke. Gebruikelijk is dat de werkgever ervoor zorgt dit formulier in huis te hebben. In de praktijk komt het overigens ook wel voor dat de artiesten zelf een ingevulde gageverklaring meebrengen naar het optreden, of dat deze verklaring al met het contract werd meegestuurd. De door de artiesten ingevulde gageverklaringen moet de werkgever steeds binnen één week opsturen naar de Belastingdienst. De gageverklaring kan op twee manieren worden gebruikt: er kan per individuele artiest een apart formulier worden ingevuld, maar het is ook mogelijk om, per optreden, op één formulier de gegevens van alle leden van een gezelschap artiesten te vermelden. In dat laatste geval kan ook worden ingevuld hoe de gage voor het betreffende optreden onder de artiesten verdeeld wordt. Op de gageverklaring moeten van iedere artiest een aantal persoonsgegevens (naam, adres, geboortedatum, SoFi-nummer) worden ingevuld. Bovendien moeten alle artiesten op de gageverklaring hun handtekening zetten. Ook onkostenvergoedingen behoren tot de gage. Daarom moeten ze worden opgenomen in het op de gageverklaring vermelde bedrag; ze zijn met andere woorden inbegrepen in het loon waarover belasting en sociale premies betaald moeten worden. Een uitzondering hierop zijn reis- en verblijfkosten die afzonderlijk door de organisator worden betaald.

Identificatieplicht

Op grond van de Wet op de Identificatieplicht moet de werkgever van iedere werknemer de identiteit vaststellen. Daarom moet van iedere artiest bij de gageverklaring een fotokopie van een (geldig) paspoort of gemeentelijk identiteitsbewijs worden gevoegd. Een kopie van een rijbewijs is niet toegestaan.

Overigens moeten artiesten ook op de plaats van het optreden een geldig identiteitsbewijs bij zich hebben. Daarvoor mag eventueel wel een rijbewijs worden gebruikt.

Kwitantie

De ondertekende gageverklaring is bestemd voor de berekening van de afdracht van loonbelasting en sociale premies, en zegt niets over het feitelijke moment en de wijze van uitbetaling. Wanneer de gage contant wordt uitgekeerd moet daarvan, als bewijs van betaling, dus ook nog een ondertekende kwitantie of iets dergelijks worden opgemaakt. Wordt er niet contant afgerekend dan volstaat het giro- of bankafschrift als bewijs van betaling.

Werkgever aanmelden

Wie werkgever is geworden moet zich aanmelden bij de Belastingdienst en bij de Uitvoeringsinstelling. Nieuwe (artiesten)werkgevers kunnen daarvoor contact opnemen met de Belastingdienst Ondernemingen, en met de afdeling Werkgeverszaken van het Gak. De adressen en telefoonnummers staan achterin deze brochure.

MSV-formulier

De Uitvoeringsinstelling (meestal het Gak) wil door de werkgever worden geïnformeerd over de werknemers die er in dienst zijn. Deze informatie moet worden verstrekt op het formulier 'Melding Sociale Verzekeringen' (MSV). Artiestenwerkgevers vullen op dit formulier de persoonsgegevens van de artiest in en de datum waarop de artiest heeft opgetreden. Vaak zal er sprake zijn van een eenmalig optreden, zodat op hetzelfde MSV-formulier ook al kan worden vermeld dat het dienstverband weer is beëindigd. Op het formulier moet bovendien met een code worden aangegeven dat er sprake is van een artiest.

Aangifte loonbelasting

Werkgevers krijgen van de Belastingdienst, meestal eens per kwartaal of eens per maand, een aangiftebiljet loonbelasting toegezonden, dat binnen één maand aan de Belastingdienst moet worden teruggestuurd. Op dit formulier wordt opgegeven hoeveel loon er in de betreffende periode is uitbetaald en hoeveel loonbelasting daarop is ingehouden. Tegelijk met de aangifte ontvangen de werkgevers een acceptgirokaart. Daarmee moet, eveneens binnen één maand, de ingehouden en op de aangifte vermelde loonbelasting aan de Belastingdienst worden afgedragen.

Jaaropgaven

Na afloop van het jaar moeten werkgevers allerlei gegevens over dat jaar inleveren bij de Belastingdienst en bij de Uitvoeringsinstelling. Ook aan de artiest moet dan een jaaropgaaf worden uitgereikt. De gegevens worden in totaal dus driemaal verstrekt.

De jaaropgaaf voor de Belastingdienst wordt 'loonbelastingkaart' genoemd. Per artiest moet zo'n loonbelastingkaart worden ingevuld, met onder meer de volgende gegevens: naam, SoFi-nummer en geboortedatum van de artiest, ontvangen brutoloon, ingehouden loonbelasting en eventuele ziektefondspremie. Vanzelfsprekend moeten ook de gegevens van de werkgever op iedere loonbelastingkaart worden ingevuld. Het is ook mogelijk deze gegevens op diskette of CD-ROM bij de Belastingdienst in te leveren.

De jaaropgaaf voor de Uitvoeringsinstelling wordt 'jaaropgavekaart' genoemd. Ook hier moet per artiest zo'n jaaropgavekaart worden ingevuld, met onder meer de volgende gegevens: naam, SoFi-nummer en geboortedatum van de artiest, ontvangen

brutoloon, aantal gewerkte dagen. Ook de Uitvoeringsinstellingen bieden de mogelijkheid de jaarpogavegegevens in digitale vorm aan te leveren. De jaarpogaf die aan de artiest moet worden gegeven bevat dezelfde gegevens als de loonbelastingkaart voor de Belastingdienst. Sommige artiestenwerkgevers sturen artiesten daarom gemakshalve een fotokopie van de loonbelastingkaart.

Gezelschappen in de vorm van een vereniging of stichting

Veel amateurgezelschappen hebben hun activiteiten ondergebracht in een vereniging of stichting. In dat geval zal de gage voor het optreden in de kas van die vereniging of stichting belanden. Hoewel er niet aan individuele artiesten wordt betaald is ook in deze gevallen de artiestenregeling van toepassing. De bewering dat het volledige bedrag van de gage "ten goede komt aan de vereniging X of de stichting Y" verhindert dat niet. Uitsluitend wanneer de optredende vereniging of stichting of de eventuele leider van de artiesten een geldige inhoudingsplichtigenverklaring heeft hoeft de opdrachtgever geen loonbelasting en sociale premies af te dragen. Is er geen inhoudingsplichtigenverklaring dan moet ook in deze gevallen een gageverklaring worden ingevuld, een loonberekening worden gemaakt, etcetera. In de praktijk blijken veel amateurgezelschappen nog niet over een inhoudingsplichtigenverklaring te beschikken. Zij doen er, ook al ontvangen de leden van het gezelschap geen vergoeding, verstandig aan die zo spoedig mogelijk bij de Belastingdienst aan te vragen.

Controle

Zowel de Belastingdienst als de Uitvoeringsinstellingen voeren regelmatig looncontroles uit, zowel bij gewone werkgevers alsook bij artiestenwerkgevers. Wanneer daarbij zou blijken dat de loonadministratie niet goed in orde is kan dat leiden tot hoge aanslagen en boetes. Het is daarom van groot belang dat de benodigde gegevens (fotokopieën van paspoorten, zelfstandigheidsverklaringen, inhoudingsplichtigenverklaringen, enzovoort) voor zo'n looncontrole beschikbaar zijn.

1.4 KOSTENVERGOEDINGEN

Reis- en verblijfkostenregeling

Wanneer de reis- en/of verblijfkosten van de artiest afzonderlijk door de organisator worden betaald hoeven daarover geen loonbelasting en sociale premies betaald te worden. Daarbij geldt als voorwaarde dat het originele betalingsbewijs (treinkaartje, hotelrekening, vliegticket of factuur van het reisbureau) in de boekhouding van de organisator wordt bewaard; een fotokopie is niet voldoende. Een reiskostenvergoeding in de vorm van een kilometervergoeding (bijvoorbeeld 60 cent per kilometer, maar ook een ander bedrag) moet daarentegen wel als loon worden behandeld.

Het aan artiesten verstrekken of vergoeden van kleine consumpties (een maaltijd, broodjes, dranken) in verband met een optreden wordt niet als loonbetaling beschouwd.

Kostenvergoedingsbeschikking (KVB)

Artiesten met veel aftrekbare beroepskosten kunnen na afloop van het jaar van de Belastingdienst vaak geld terugkrijgen omdat over hun volledige gage (inclusief beroepskosten) loonbelasting is afgedragen. In plaats daarvan hebben deze artiesten ook de mogelijkheid om hun werkgevers te vragen al bij voorbaat minder loonbelasting op de vergoeding voor het optreden in te houden. De werkgever hoeft dan maar over een gedeelte van de gage loonbelasting af te dragen, en betaalt de bespaarde belasting als extra nettoloon aan de artiest uit.

De artiest die hiervan gebruik wil maken kan bij de Belastingdienst een kostenvergoedingsbeschikking (KVB) aanvragen, en daarvan een fotokopie inleveren bij zijn werkgever. In zo'n kostenvergoedingsbeschikking geeft de Belastingdienst aan

op welk deel van de voor het optreden overeengekomen gage geen loonbelasting hoeft te worden ingehouden. Ook is het mogelijk dat het bedrag van de beschikking even hoog is als het overeengekomen brutoloon; in dat geval hoeft er dus helemaal geen loonbelasting te worden ingehouden.

In de huidige loonbelastingregels is sprake van een speciaal loonbelastingtarief voor artiesten van 20 procent. Wanneer echter op het loon van een artiest een kostenvergoedingsbeschikking wordt toegepast moet op het resterende brutoloon het normale loonbelastingtarief van 32,35 procent worden toegepast (zie de rekenvoorbeelden in paragraaf 7 van dit hoofdstuk).

Op de jaaropgaven moet worden vermeld hoe hoog het totale brutoloon was, en welk bedrag daarop aan eventuele loonbelasting is ingehouden. Een kostenvergoedingsbeschikking leidt niet tot vermindering van de sociale premies voor de werknemersverzekeringen. Hierdoor komt het voor dat er geen loonbelasting hoeft te worden afgedragen aan de Belastingdienst, maar wel premie voor de sociale verzekeringen aan de Uitvoeringsinstelling.

Kleine-artiestenregeling

Voor een gage van maximaal f. 300,- per artiest per optreden is geen kostenvergoedingsbeschikking nodig. Tot deze grens kan een werkgever, op verzoek van de artiest, het loon zonder inhouding van loonbelasting aan de artiest uitbetalen. Is het brutoloon hoger dan deze f. 300,- dan hoeft, wanneer de artiest toestemming geeft voor het toepassen van deze regeling, alleen op het meerdere loonbelasting te worden ingehouden.

In deze regeling, die de 'kleine-artiestenregeling' wordt genoemd, blijft de artiest zelf verantwoordelijk voor de hoogte van zijn werkelijke onkosten. Wanneer de onkosten van de artiest lager zijn dan bovengenoemde f. 300,- moet de artiest over het verschil zelf alsnog belasting betalen. De werkgever hoeft in dit geval de onkosten dus niet te bewijzen of te controleren.

Sommige artiestenwerkgevers, maar ook sommige artiesten, veronderstellen ten onrechte dat het bedrag van de kleine-artiestenregeling een belastingvrije onkostenvergoeding zou zijn. Juist omdat ook gage waarop op grond van de kleine-artiestenregeling geen loonbelasting wordt ingehouden als loon wordt aangemerkt moet een artiest (op de gageverklaring) altijd toestemming geven voor het toepassen van deze regeling.

In de huidige loonbelastingregels is sprake van een speciaal loonbelastingtarief voor artiesten van 20 procent. Wanneer de kleine-artiestenregeling wordt toegepast moet echter, evenals bij de kostenvergoedingsbeschikking, op het eventueel resterende brutoloon het normale loonbelastingtarief van 32,35 procent worden toegepast (zie de rekenvoorbeelden in paragraaf 1.7).

Op de jaaropgaven moeten het totale brutoloon (inclusief het bedrag waarop de kleine-artiestenregeling werd toegepast) en de eventueel ingehouden loonbelasting worden vermeld. De kleine-artiestenregeling leidt, evenals de kostenvergoedingsbeschikking, niet tot vermindering van de sociale premies voor de werknemersverzekeringen. Hierdoor komt het voor dat er geen loonbelasting hoeft te worden afgedragen aan de Belastingdienst, maar wel premie voor de sociale verzekeringen aan de Uitvoeringsinstelling.

1.5 HET LOON

Berekeningen

Het uitgangspunt in de loonberekening is de afgesproken gage *per artiest* en *per dag*, omdat in de sociale-verzekeringswetgeving allerlei drempels en maximumbedragen per werknemer per dag gelden. In paragraaf 1.7 staat een aantal rekenvoorbeelden.

Er is een wetsvoorstel ingediend om het huidige speciale loonbelastingtarief van 20 procent voor binnenlandse artiesten te verhogen naar het normale tarief van

32,35 procent. Omdat deze wetwijziging vermoedelijk zal ingaan per 1 januari 2002 zijn ook van die nieuwe situatie alvast enkele voorbeelden opgenomen. Voor artiesten die gebruik maken van een kostenvergoedingsbeschikking of van de kleine-artiestenregeling geldt ook nu al het algemene loonbelastingtarief van 32,35 procent.

Tabellen

Enkele in artiesten gespecialiseerde administratiekantoren maken ieder jaar zogeheten netto-bruto-tabellen. Dergelijke tabellen worden bovendien beschikbaar gesteld door de vakbonden waarbij artiesten zich kunnen aansluiten, en gepubliceerd op het internet.

Buitenlandse artiesten

Over de gage van zogeheten buitenlandse artiesten hoeft minder te worden afgedragen, omdat er geen sociale premies verschuldigd zijn. Met 'buitenlandse artiest' wordt hier bedoeld een artiest die in het buitenland woont. In dat geval hoeft uitsluitend 20 procent loonbelasting over het brutoloon te worden afgedragen. Dit speciale loonbelastingtarief zal ook na bovengenoemde wetwijziging niet veranderen.

Ook buitenlandse artiesten kunnen een kostenvergoedingsbeschikking aanvragen of gebruik maken van de kleine-artiestenregeling; voor buitenlandse artiesten blijft ook dan het speciale loonbelastingtarief van 20 procent gelden.

Voor optredens van artiesten die in een land buiten de Europese Unie wonen moet de werkgever bovendien tijdig een werkvergunning aanvragen bij het Landelijk Bureau voor de Arbeidsvoorziening. Ook daarbij wordt geen onderscheid gemaakt tussen amateurs en professionele artiesten.

Verloningsbureaus

Een aantal theaterbureaus, impresariaten, artiestenbemiddelaars en dergelijke biedt de mogelijkheid om de volledige afhandeling van de artiestenverloning te verzorgen. Ook enkele vakbonden voor artiesten beschikken daartoe voor hun leden over een gespecialiseerd verloningsbureau. Dergelijke verloningsbureaus berekenen een uitkoopsom, waarin zowel het nettoloon als de bijbehorende loonbelasting en sociale premies zijn inbegrepen. In het afgesproken totaalbedrag is bovendien een vergoeding voor de afhandeling van de artiestenregeling opgenomen. Een nadeel van het inschakelen van een verloningsbureau kan zijn dat deze de uitkoopsom doorgaans met 19 procent BTW moeten verhogen. Een opdrachtgever die zelf ook BTW-plichtig is kan dat BTW-bedrag terugvragen bij de Belastingdienst, maar voor een organisator die zelf niet BTW-plichtig is vormt de door zo'n verloningsbureau berekende BTW een aanzienlijke extra kostenpost. Een organisator die niet BTW-plichtig is kan dit vermijden door ervoor te kiezen om zelf als werkgever op te treden.

De BTW-plicht geldt overigens niet voor alle verloningsbureaus; het verdient dus aanbeveling om daarnaar telkens expliciet te informeren.

1.6 SCHEMA

In de praktijk kan de uitbetaling aan een artiest in een aantal verschillende vormen worden gegoten. In sommige gevallen bepaalt de artiest of zijn impresariaat of er een nettoloon of een uitkoopsom moet worden betaald, in andere gevallen krijgt de opdrachtgever de keuze uit verschillende mogelijkheden. In onderstaand schema wordt bij de verschillende mogelijkheden opgesomd welke formulieren en dergelijke er nodig zijn.

A. Uitbetaling aan een artiest met een zelfstandigheidsverklaring

De opdrachtgever heeft nodig:

- rekening (factuur) van de artiest
- fotokopie zelfstandigheidsverklaring van de artiest (let op de geldigheid)
- indien contant wordt afgerekend: kwitantie
- (geen gageverklaring en geen paspoortkopie nodig)

De artiest ontvangt:

- gage (uitkoopsom)

B. Uitbetaling via een verloningsbureau met een inhoudingsplichtigenverklaring

De opdrachtgever heeft nodig:

- rekening (factuur) van het verloningsbureau
- fotokopie inhoudingsplichtigenverklaring van het bureau (let op de geldigheid)
- indien contant wordt afgerekend: kwitantie
- (geen gageverklaring en geen paspoortkopieën nodig)

Het artiestenbureau ontvangt:

- gage (uitkoopsom)

C. Uitbetaling aan een gezelschap met een inhoudingsplichtigenverklaring

De opdrachtgever heeft nodig:

- rekening (factuur) van het gezelschap
- fotokopie inhoudingsplichtigenverklaring van het gezelschap (let op de geldigheid)
- indien contant wordt afgerekend: kwitantie
- (geen gageverklaring en geen paspoortkopieën nodig)

Het gezelschap ontvangt:

- gage (uitkoopsom)

D. Uitbetaling aan alle andere binnenlandse artiesten (artiestenregeling)

De opdrachtgever heeft nodig:

- gageverklaring (eventueel met vermelding bedrag kleine-artiestenregeling)
- indien van toepassing: kopie kostenvergoedingsbeschikking van de artiest
- kopie paspoort of gemeentelijk identiteitsbewijs (let op de geldigheid)
- indien contant wordt afgerekend: kwitantie

De artiest ontvangt:

- gage (nettoloan)
- jaaropgaaf van het brutoloan, de afgedragen loonbelasting, enz.

De Belastingdienst wil ontvangen:

- aangifte loonbelasting (per kwartaal of per maand)
- afdracht van de ingehouden loonbelasting (idem)
- gageverklaring (opdrachtgever bewaart een fotokopie)
- jaaropgaaf (de loonbelastingkaart) van het brutoloan, de afgedragen loonbelasting, enz.

De Uitvoeringsinstelling (meestal het Gak) wil ontvangen:

- een zogeheten MSV-formulier
- afdracht van premies voor de sociale verzekeringen
- jaaropgaaf (de jaaropgavekaart) van het brutoloon, het aantal gewerkte dagen, enz.

E. Uitbetaling aan een buitenlandse artiest (artiestenregeling)

De opdrachtgever heeft nodig:

- gageverklaring (eventueel met vermelding bedrag kleine-artiestenregeling)
- indien van toepassing: fotokopie kostenvergoedingsbeschikking van de artiest
- kopie paspoort of Europese identiteitskaart (let op de geldigheid)
- voor artiest van buiten de EU: tewerkstellingsvergunning
- indien contant wordt afgerekend: kwitantie

De artiest ontvangt:

- gage (nettoloon)
- jaaropgaaf van het brutoloon, de afgedragen loonbelasting, enz.

De Belastingdienst wil ontvangen:

- aangifte loonbelasting (per kwartaal of per maand)
- afdracht van de ingehouden loonbelasting (idem)
- gageverklaring (opdrachtgever bewaart een fotokopie)
- jaaropgaaf (de loonbelastingkaart) van het brutoloon, de afgedragen loonbelasting, enz.

De Uitvoeringsinstelling (meestal het Gak) wil ontvangen:

- (niet van toepassing)

1.7 REKENVOORBEELDEN

Binnen de artiestenregeling zijn veel verschillende berekeningen mogelijk. Een artiest kan een kostenvergoedingsbeschikking hebben of gebruik maken van de kleine-artiestenregeling, er zijn binnenlandse en buitenlandse artiesten, enzovoort. Al deze mogelijkheden zijn van invloed op de hoogte van de aan de Belastingdienst verschuldigde loonbelasting. Voor de sociale premies, die (over het loon van binnenlandse artiesten) aan de Uitvoeringsinstelling moeten worden afgedragen, geldt een maximumbedrag per persoon per dag. In onderstaande voorbeelden worden van de verschillende mogelijkheden enkele voorbeelden gegeven. Uitgangspunt is steeds het bij de organisator beschikbare bedrag per artiest. De in deze voorbeelden vermelde bedragen zijn overigens enigszins afgerond.

A1. Binnenlandse artiest zonder kostenvergoedingsbeschikking (in 2001)

beschikbaar bedrag	f. 250,-
loonbelasting	f. 50,- (20% over f. 250,-)
sociale premies	f. 50,-
	<hr/>
netto uitbetaling	f. 150,-

A2. Binnenlandse artiest zonder kostenvergoedingsbeschikking (na wetwijziging, vermoedelijk m.i.v. 1 januari 2002)

Het huidige speciale loonbelastingtarief van 20 procent voor binnenlandse artiesten zal vermoedelijk per 1 januari 2002 worden verhoogd naar 32,35 procent.

beschikbaar bedrag	f. 250,-
loonbelasting	f. 80,- (32,35% over f. 250,-)
sociale premies	f. 50,-
	<hr style="width: 100px; margin-left: 0;"/>
netto uitbetaling	f. 120,-

B1. Binnenlandse artiest zonder kostenvergoedingsbeschikking (in 2001)

De verhouding tussen het beschikbare bedrag en het uiteindelijke nettobedrag is gunstiger dan in het eerste voorbeeld, omdat voor de sociale premies het zogeheten dagmaximum is bereikt.

beschikbaar bedrag	f. 500,-
loonbelasting	f. 100,- (20% over f. 500,-)
sociale premies	f. 55,- (dagmaximum)
	<hr style="width: 100px; margin-left: 0;"/>
netto uitbetaling	f. 345,-

B2. Binnenlandse artiest zonder kostenvergoedingsbeschikking (na wetwijziging, vermoedelijk m.i.v. 1 januari 2002)

Het huidige speciale loonbelastingtarief van 20 procent voor binnenlandse artiesten zal vermoedelijk per 1 januari 2002 worden verhoogd naar 32,35 procent. De verhouding tussen het beschikbare bedrag en het uiteindelijke nettobedrag is gunstiger dan in voorbeeld A2, omdat voor de sociale premies het zogeheten dagmaximum is bereikt.

beschikbaar bedrag	f. 500,-
loonbelasting	f. 160,- (32,35% over f. 500,-)
sociale premies	f. 55,- (dagmaximum)
	<hr style="width: 100px; margin-left: 0;"/>
netto uitbetaling	f. 285,-

C. Binnenlandse artiest met kleine-artiestenregeling (loon lager dan f. 300,-)

De kleine-artiestenregeling biedt de mogelijkheid om over een bedrag van maximaal f. 300,- per persoon per dag geen loonbelasting in te houden. De artiest kan - op de gageverklaring - wel of geen toestemming geven voor het toepassen van de kleine-artiestenregeling.

beschikbaar bedrag	f. 250,-
loonbelasting	f. -,-
sociale premies	f. 50,-
	<hr style="width: 100px; margin-left: 0;"/>
netto uitbetaling	f. 200,-

D. Binnenlandse artiest met kleine-artiestenregeling (loon hoger dan f. 300,-)

De kleine-artiestenregeling biedt de mogelijkheid om over een bedrag van maximaal f. 300,- per persoon per dag geen loonbelasting in te houden. In dit voorbeeld is daarom slechts over f. 200,- (f. 500,- min f. 300,-) loonbelasting berekend. De artiest kan - op de gageverklaring - wel of geen toestemming geven voor het toepassen van de kleine-artiestenregeling. Voor het loon van artiesten die gebruik maken van de kleine-artiestenregeling geldt het algemene loonbelastingtarief van 32,35 procent.

beschikbaar bedrag	f. 500,-
loonbelasting	f. 65,- (32,35% over f. 200,-)
sociale premies	f. 55,- (dagmaximum)
	-----
netto uitbetaling	f. 380,-

E. Binnenlandse artiest met kostenvergoedingsbeschikking (bijvoorbeeld f. 455,-)

Een kostenvergoedingsbeschikking biedt de mogelijkheid om over een deel van de gage geen loonbelasting in te houden. In dit voorbeeld is daardoor maar over f. 45,- (f. 500,- min f. 455,-) loonbelasting berekend. De hoogte van een eventuele kostenvergoedingsbeschikking is per artiest en ook per optreden verschillend. Het bedrag van de eventuele kostenvergoeding moet blijken uit een beschikking die door de Belastingdienst aan de artiest is verleend. Voor het loon van artiesten die gebruik maken van een kostenvergoedingsbeschikking geldt het algemene loonbelastingtarief van 32,35 procent.

beschikbaar bedrag	f. 500,-
loonbelasting	f. 15,- (32,35% over f. 45,-)
sociale premies	f. 55,- (dagmaximum)
	-----
netto uitbetaling	f. 430,-

F. Buitenlandse artiest zonder kostenvergoedingsbeschikking

Voor het loon van buitenlandse artiesten geldt altijd een loonbelastingtarief van 20 procent. Over de gage van buitenlandse artiesten zijn geen sociale premies verschuldigd.

beschikbaar bedrag	f. 500,-
loonbelasting	f. 100,- (20% over f. 500,-)
sociale premies	f. -,- (niet van toepassing)
	-----
netto uitbetaling	f. 400,-

G. Buitenlandse artiest met kleine-artiestenregeling (loon hoger dan f. 300,-)

De kleine-artiestenregeling biedt de mogelijkheid om over een bedrag van maximaal f. 300,- per persoon per dag geen loonbelasting in te houden. In dit voorbeeld is daarom slechts over f. 200,- (f. 500,- min f. 300,-) loonbelasting berekend. De artiest kan - op de gageverklaring - wel of geen toestemming geven voor het toepassen van de kleine-artiestenregeling. Voor de gage van buitenlandse artiesten geldt altijd een loonbelastingtarief van 20 procent. Over de gage van buitenlandse artiesten zijn geen sociale premies verschuldigd.

beschikbaar bedrag	f. 500,-
loonbelasting	f. 40,- (20% over f. 200,-)
sociale premies	f. -,- (niet van toepassing)
	-----
netto uitbetaling	f. 460,-

H. Buitenlandse artiest met kostenvergoedingsbeschikking (bijvoorbeeld f. 455,-)

Een kostenvergoedingsbeschikking biedt de mogelijkheid om over een deel van de gage geen loonbelasting in te houden. In dit voorbeeld is daardoor maar over f. 45,- (f. 500,- min f. 455,-) loonbelasting berekend. De hoogte van een eventuele

kostenvergoedingsbeschikking is per artiest en ook per optreden verschillend. Het bedrag van de eventuele kostenvergoeding moet blijken uit een beschikking die door de Belastingdienst aan de artiest is verleend. Voor de gage van buitenlandse artiesten geldt altijd een loonbelastingtarief van 20 procent. Over de gage van buitenlandse artiesten zijn geen sociale premies verschuldigd.

beschikbaar bedrag	f. 500,-
loonbelasting	f. 9,- (20% over f. 45,-)
sociale premies	f. -,- (niet van toepassing)
	-
netto uitbetaling	f. 491,-

1.8 SAMENVATTING

- De vergoeding die wordt betaald aan een artiest wordt gezien als loon, waarover de organisator loonbelasting en sociale premies moet afdragen (artiestenregeling).
- Deze artiestenregeling is niet van toepassing wanneer de artiest een zogeheten zelfstandigheidsverklaring voor artiesten heeft.
- De artiestenregeling is ook niet van toepassing wanneer er wordt afgerekend met een artiestenbureau, een gespecialiseerd verloningsbureau of gezelschap artiesten met een zogeheten inhoudingsplichtigenverklaring.
- Wie op grond van deze artiestenregeling loon aan artiesten betaalt moet zich als werkgever aanmelden bij de Belastingdienst en bij de Uitvoeringsinstelling (meestal het Gak).
- Wie al als (gewoon) werkgever stond ingeschreven hoeft zich in verband met de artiestenregeling niet nogmaals aan te melden.
- Wie als werkgever is aangemeld krijgt van de Belastingdienst en van de Uitvoeringsinstelling automatisch aangiften, loonbelastingkaarten en veel andere informatie voor werkgevers toegestuurd.
- In de loonberekening van artiesten zijn veel factoren van belang: artiesten kunnen een kostenvergoedingsbeschikking (KVB) hebben of gebruik maken van de kleine-artiestenregeling. Deze en andere factoren zijn van invloed op de berekening van het loon en ten gevolge daarvan op de door de organisator verschuldigde loonbelasting en sociale premies. Het is verstandig om deze bijzonderheden al bij het maken van (financiële) afspraken met artiesten door te nemen.

^ **Trekschuit Theatertocht**
Regionaal Cultuurplan Naard-Graningen
fota: Antan Kamminga

^ **Monnikenspoor**
Regionaal Cultuurplan Westerkwartier
fota: Marjet Haekstra

2.1 INLEIDING

Ook op de beloningen die worden uitbetaald aan vaste of incidentele medewerkers, freelancers en dergelijke zijn allerlei belastingregels van toepassing, evenals op het declareren van gemaakte onkosten. Voor het uitkeren van een onbelaste onkostenvergoeding aan vrijwilligers is er een speciale regeling. In dit hoofdstuk komen de verschillende regelingen aan bod.

2.2 ARBEIDSRELATIES

Werknemers

Vaste medewerkers hebben meestal een zogeheten dienstverband, waarop de belastingregels voor gewone werknemers van kracht zijn. Met de werknemer is in dat geval een brutoloon afgesproken, waarop door de werkgever loonbelasting en premies voor de sociale verzekeringen worden ingehouden. Een werknemer heeft recht op tenminste het wettelijk minimumloon, op vakantiegeld, vakantiedagen, doorbetaling bij arbeidsongeschiktheid, ontslagbescherming enzovoort. Een werknemer is bovendien (verplicht) verzekerd voor de zogeheten werknemersverzekeringen, zoals de werkloosheidswet, de WAO en het ziekenfonds. De ingehouden loonbelasting en sociale premies worden door de werkgever overgemaakt aan de Belastingdienst en de Uitvoeringsinstelling (meestal het Gak), de werknemer krijgt het resterende nettoloon overgemaakt.

De wettelijke kenmerken van een dienstverband zijn:

- er is een gezagsverhouding met de werknemer;
- de werknemer ontvangt een beloning;
- de werknemer is verplicht de arbeid persoonlijk te verrichten.

Ook afspraken met tijdelijke medewerkers kunnen aan deze kenmerken voldoen, zelfs wanneer er maar sprake is van één of enkele dagen werk of van een kleine financiële vergoeding. Het is daarom altijd gewenst dat vantevoren duidelijk is of er wel of niet van een dienstverband sprake is.

Verklaring arbeidsrelatie

Doordat veel arbeidsrelaties steeds flexibeler zijn geworden ontstond de laatste jaren steeds vaker onduidelijkheid of er wel of niet van een dienstverband sprake is. Sinds 1 januari 2001 is het mogelijk over die status vooraf duidelijkheid te krijgen van de Belastingdienst. Een freelancer/zelfstandige kan bij de Belastingdienst een zogeheten 'Verklaring arbeidsrelatie' aanvragen. Daarvoor moet een aanvraagformulier worden ingevuld, waarop onder meer wordt gevraagd naar het aantal verschillende opdrachtgevers, de mogelijkheid het werk door een ander te laten doen, eventuele doorbetaling tijdens vakanties, enzovoort. De Belastingdienst moet binnen acht weken op deze aanvraag reageren, en de verklaring is maximaal twee jaar geldig.

Deze 'Verklaring arbeidsrelatie' kan vooral nuttig zijn in bijvoorbeeld de relatie tussen een koor en de dirigent, of tussen een toneelvereniging en de regisseur. De 'Verklaring arbeidsrelatie' wordt afgegeven door de Belastingdienst, en biedt helaas uitsluitend zekerheid ten aanzien van de belastingregels. De Uitvoeringsinstellingen (zoals het Gak), die de premies incasseren voor de sociale verzekeringen, nemen geen genoegen met deze door de Belastingdienst afgegeven verklaring, en kunnen zelfstandig een oordeel vormen over de veronderstelde aanwezigheid van een dienstbetrekking; de eventuele 'Verklaring arbeidsrelatie' speelt daarbij overigens wel een rol. Het is dus denkbaar dat in een bepaalde situatie de Belastingdienst heeft bepaald dat er sprake is van een beloning waarop geen loonbelasting hoeft te worden ingehouden, terwijl de Uitvoeringsinstelling vindt dat er wel premies voor de werknemersverzekeringen moeten worden ingehouden. Het is ook daarom zeer wenselijk om de afspraken met freelancers goed op papier te zetten, en daarbij voldoende aandacht te schenken aan het ontbreken van de gezagsverhouding, zijn of haar verplichting om eventueel zelf voor een vervanger te zorgen, enzovoort.

Zelfstandigheidsverklaring freelancers

De hierboven geschetste situatie zal naar verwachting niet lang meer blijven bestaan. Mogelijk al per 1 januari 2002 wordt het mogelijk om niet alleen van de Belastingdienst maar ook, met betrekking tot de werknemersverzekeringen, van de Uitvoeringsinstelling vooraf duidelijkheid te krijgen over de status van een freelancer. Deze zogeheten 'Zelfstandigheidsverklaring freelancers' zal in de toekomst, mede namens de Uitvoeringsinstelling, mogen worden afgegeven door de Belastingdienst.

Jaaropgaven

Van loonbetalingen moet jaarlijks een opgaaft worden ingediend bij de Belastingdienst (de loonbelastingkaart) en de Uitvoeringsinstelling (de jaaropgavekaart). Ook aan de betreffende werknemer moet een jaaropgaaft worden uitgereikt. Van betalingen aan freelancers wil de Belastingdienst ook op de hoogte worden gesteld. Deze betalingen kunnen worden gemeld via een zogeheten 'Opgaaft van uitbetaalde bedragen aan een derde'. Het is gebruikelijk om daarvan aan de betreffende freelancer een fotokopie of afschrift te sturen.

2.3 ONKOSTENVERGOEDINGEN

Een vergoeding voor gemaakte onkosten wordt noch door de Belastingdienst noch door de Uitvoeringsinstelling als beloning beschouwd. Wie kosten heeft voorgeschoten en de bonnetjes daarvan bij de penningmeester declareert heeft wat dat betreft dus niets te vrezen. Wie extra telefoonkosten heeft gemaakt kan dat deel van zijn telefoonrekening laten vergoeden. En wie met de eigen auto op pad moet kan in overleg met de penningmeester een kilometervergoeding declareren. Vanzelfsprekend verwacht de Belastingdienst dat het bedrag van een onkostenvergoeding niet hoger zal zijn dan het bedrag van de gemaakte extra onkosten. Daarom mogen bijvoorbeeld, omdat de kosten van een telefoonabonnement tot ieders normale uitgaven worden gerekend, bovenop de vergoeding voor telefoongesprekken via een privé-telefoonaansluiting niet ook de abonnementskosten worden vergoed. Voor extra kosten waarvan het bijbehorende bonnetje of treinkaartje wordt ingeleverd zal deze regel zelden een probleem opleveren. Een eventuele kilometerdeclaratie moet goed worden gespecificeerd, en de vergoeding per kilometer moet 'redelijk' zijn. Veelvuldig wordt hiervoor maximaal f. 0,60 per kilometer als belastingvrije vergoeding gehanteerd. Zo'n vast bedrag per kilometer wordt wel aangeduid als een 'forfaitaire' vergoeding; het is niet toegestaan om daarbovenop nog werkelijke kosten, zoals parkeerkosten of -boetes, te vergoeden. Een goede kilometerdeclaratie is een rittenstaat, waarop van iedere autorit wordt vermeld welke afstand is afgelegd, via welke route en met welk doel. Vaak worden op een rittenstaat ook de begin- en eindstand van de kilometerteller in de auto genoteerd.

Het zonder nadere onderbouwing uitkeren van een vaste, bijvoorbeeld maandelijks, onkostenvergoeding moet ernstig worden afgeraden, omdat daarover bij een looncontrole alsnog loonbelasting en sociale premies kunnen worden geheven.

2.4 DE VRIJWILLIGERSREGELING

Bedragen

In plaats van het vergoeden van werkelijke onkosten biedt de belastingwetgeving ook de mogelijkheid om aan zogeheten vrijwilligers een bescheiden belastingvrije onkostenvergoeding uit te keren. Zo'n vrijwilligersvergoeding kan, als aan enkele voorwaarden is voldaan, bijvoorbeeld worden uitgekeerd aan de leden van een amateur-muziekgezelschap of toneelvereniging. Aan een vrijwilliger mag namelijk een onbelaste vergoeding van maximaal f. 42,- per week worden uitbetaald. Per kalenderjaar mag deze vrijwilligersvergoeding bovendien niet meer dan f. 1.470,- per persoon bedragen (oftewel: er mag over maximaal 35 weken een vergoeding van f. 42,- worden uitgekeerd).

De vrijwilligersregeling biedt in de praktijk een goede mogelijkheid om zonder al te veel problemen kleine beloningen uit te keren, ook omdat bij de berekening van de hoogte van de toegestane vergoeding de weken waarin, bijvoorbeeld voorafgaande aan een jaarlijks evenement, voorbereidende werkzaamheden worden verricht mogen worden meegeteld.

Beperkingen

Het is niet toegestaan om iemand een vrijwilligersvergoeding uit te betalen en daarnaast zijn of haar werkelijke onkosten te vergoeden. De vrijwilligersregeling is namelijk een forfaitaire regeling, en treedt in de plaats van het vergoeden van werkelijk gemaakte onkosten.

Ten tweede kan geen belastingvrije vrijwilligersvergoeding worden ontvangen door iemand die normaalgesproken voor zijn of haar beroep dezelfde werkzaamheden doet; hij of zij is dan immers geen vrijwilliger. Daarom kan bijvoorbeeld iemand die beroepshalve als koördirigent werkzaam is niet ook nog ergens als dirigent van de vrijwilligersregeling gebruik maken; hij of zij zal zelf over die vergoeding alsnog belasting moeten betalen.

Ten derde mag de vrijwilligersregeling niet worden toegepast door verenigingen of stichtingen die belastingplichtig zijn voor de vennootschapsbelasting. Omdat culturele verenigingen en stichtingen in de praktijk slechts in uitzonderingsgevallen onder de vennootschapsbelasting vallen wordt die uitzondering hier verder niet besproken. Een stichting of vereniging kan in verband hiermee aan de Belastingdienst overigens een schriftelijke uitspraak vragen over vrijstelling voor de vennootschapsbelasting.

^ **KunstOntmoeting**
Reginaal Cultuurplan Westerkwartier
fota's: Frans Hage en Jur Engels

^ **Kleurrijk Festival**
Reginaal Cultuurplan Garecht+
fota's: Marjet Haekstra

3.1 BELASTINGPLICHT

Prestaties

Een vereniging of stichting die, zoals de Belastingdienst het formuleert, deelneemt aan het economisch verkeer kan te maken krijgen met de omzetbelasting. Een andere naam voor omzetbelasting is BTW (Belasting over Toegevoegde Waarde). BTW is de belasting die door ondernemers moet worden geïnd over de vergoeding voor hun prestaties. Zo'n prestatie is bijvoorbeeld de verkoop van levensmiddelen of koelkasten, maar ook het verlenen van een dienst, zoals het repareren van auto's of een knipbeurt bij de kapper. Ook het tegen betaling verlenen van toegang tot bijvoorbeeld een muziek- of toneeluitvoering of een tentoonstelling is een prestatie waarover BTW moet worden afgedragen.

In Nederland bestaat een algemeen (19 procent) en een laag (6 procent) BTW-tarief. Het lage tarief is onder meer van toepassing op veel levensmiddelen, boeken, openbaar vervoer en museumbezoek. In 1998 is in Nederland ook het BTW-tarief op toegangskaartjes voor allerlei culturele evenementen, zoals toneel- en muziekvoorstellingen, verlaagd naar 6 procent.

Afrekenen

Wie prestaties levert in het economisch wordt 'ondernemer' genoemd, en moet over de inkomsten BTW afdragen. Daar staat tegenover dat de BTW die is inbegrepen in de kosten kan worden teruggevraagd. In verband hiermee moet bij de Belastingdienst een aangifte omzetbelasting worden ingediend. De totalen van beide BTW-bedragen worden daarop ingevuld en van elkaar afgetrokken. Blijkt daaruit een positief bedrag, dan moet dat aan de Belastingdienst worden afgedragen. Blijkt daaruit een negatief bedrag, dan wordt dit verschil door de Belastingdienst terugbetaald. In paragraaf 3.2 staat ter verduidelijking een rekenvoorbeeld.

Economisch verkeer

Een culturele vereniging of stichting die niet aan het economisch verkeer deelneemt krijgt niet met de BTW te maken. Zo komt bijvoorbeeld een zangkoor dat uitsluitend contributie ontvangt van haar leden en geen entree vraagt voor de jaarlijkse uitvoering niet voor BTW-plicht in aanmerking, omdat de inkomsten niet voortvloeien uit deelname aan het economisch verkeer. Een stichting of vereniging die financieel geheel draait op donaties en subsidies wordt evenmin voor de BTW als ondernemer beschouwd. Daarentegen behoren culturele verenigingen en stichtingen die entreegeld heffen over hun inkomsten wel BTW af te dragen.

Die zogeheten BTW-plicht kan overigens zeer aantrekkelijk zijn voor bijvoorbeeld een stichting die een cultureel festival organiseert, vooral sinds over entreegelden nog maar 6 procent BTW hoeft te worden afgedragen, omdat in dat geval alle BTW die is inbegrepen in de gemaakte kosten (en dat is vaak 19 procent) bij de Belastingdienst kan worden teruggevraagd. Een veelvoorkomend misverstand is dat hiervoor vereist zou zijn om winst te maken; ook wanneer de eigen inkomsten lager zijn dan

de uitgaven, en er bijvoorbeeld een aanvullende subsidie wordt ontvangen, bestaat de mogelijkheid van een BTW-teruggaaf.

Voor gratis toegankelijke festivals en dergelijke is het, omdat zij niet deelnemen aan het economisch verkeer, niet altijd mogelijk om betaalde BTW terug te krijgen. Sommige festivals hebben om die reden besloten hun bezoekers voortaan een bescheiden entreegeld te laten betalen.

Aanmelden

De Belastingdienst is, wellicht omdat er uiteindelijk vaak BTW moet worden uitgekeerd, vaak niet zo bereidwillig om een culturele vereniging of stichting voor de BTW als ondernemer te registreren en een BTW-nummer toe kennen. Om hiervoor in aanmerking te komen moet de vereniging of stichting zich als zodanig aanmelden bij de Belastingdienst. Het hiervoor benodigde formulier heet 'Opgaaf gegevens startende onderneming' en kan bij de Belastingdienst worden aangevraagd.

Aangifte omzetbelasting

Wie als ondernemer bij de Belastingdienst geregistreerd staat krijgt, per jaar, per kwartaal of per maand, een aangiftebiljet omzetbelasting toegezonden, dat binnen één maand aan de Belastingdienst moet worden teruggestuurd. Op dit formulier wordt opgegeven hoeveel de omzet in de betreffende periode bedroeg, hoeveel omzetbelasting daarover is ontvangen en hoeveel omzetbelasting er is betaald. Met de aangifte wordt een acceptgirokaart meegestuurd. Daarmee moet, eveneens binnen één maand, de eventueel verschuldigde BTW aan de Belastingdienst worden afgedragen.

3.2 REKENVOORBEELD

Voor dit voorbeeld is een denkbeeldige stichting gekozen die jaarlijks een muziek- of theaterfestival organiseert. De voornaamste inkomsten van de stichting bestaan uit de verkoop van toegangskarten en de verkoop van advertentieruimte in het programmaboekje. Daarnaast heeft de stichting inkomsten uit sponsoring van enkele bedrijven, die in ruil voor hun bijdrage een spandoek boven het podium mogen ophangen. Van de gemeente ontvangt de stichting bovendien een kleine subsidie.

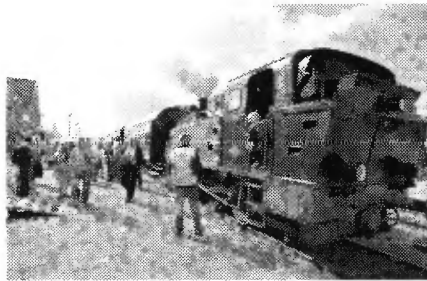
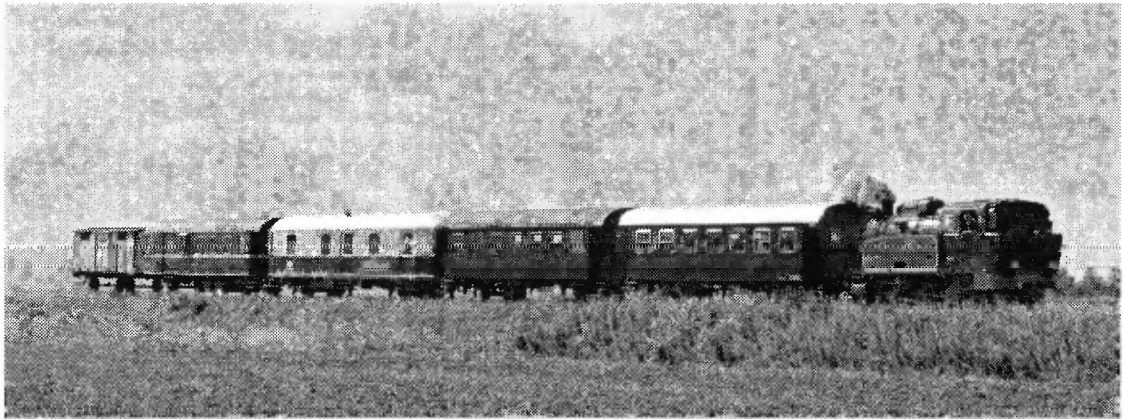
Inkomsten	Totaalbedrag (inclusief BTW)	Uitgesplitst bedrag		BTW- perc.
		Netto-bedrag	BTW-bedrag	
Verkoop toegangskarten	f. 7.420,-	f. 7.000,-	f. 420,-	6%
Verkoop advertentieruimte	f. 2.380,-	f. 2.000,-	f. 380,-	19%
Sponsoring	f. 1.785,-	f. 1.500,-	f. 285,-	19%
Subsidie gemeente	f. 3.000,-	f. 3.000,-	-,-	n.v.t.
Totaal inkomsten	f. 14.585,-	f. 13.500,-	f. 1.085,-	

Uitgaven	Totaalbedrag (inclusief BTW)	Uitgesplitst bedrag	
		Netto-bedrag	BTW-bedrag
Huur zaalruimte	f. 150,-	f. 150,-	-,-
Drukwerk programmafolders	f. 714,-	f. 600,-	f. 114,-
Drukwerk affiches	f. 1.904,-	f. 1.600,-	f. 304,-
Drukwerk toegangsbewijzen	f. 357,-	f. 300,-	f. 57,-
Advertentiekosten	f. 952,-	f. 800,-	f. 152,-
Nettoloon voorprogramma	f. 900,-	f. 900,-	-,-
Loonbelasting/soc. premies idem	f. 600,-	f. 600,-	-,-
Uitkoopsom hoofdprogramma	f. 4.760,-	f. 4.000,-	f. 760,-
Hotelkosten idem	f. 424,-	f. 400,-	f. 24,-
Huur geluids- en lichtapparatuur	f. 2.618,-	f. 2.200,-	f. 418,-
Vrijwilligersvergoedingen	f. 840,-	f. 840,-	-,-
Bijdrage Kamer van Koophandel	f. 80,-	f. 80,-	-,-
Diverse overige kosten	f. 136,-	f. 136,-	-,-
Totaal uitgaven	f. 14.435,-	f. 12.606,-	f. 1.829,-

Wanneer dit het kasboek van een niet BTW-plichtige stichting zou zijn hoefde er geen aangifte voor de BTW te worden gedaan. Uitgaande van de totaalbedragen was er in dat geval volgens dit kasboek een overschot van f. 150,- (te weten f. 14.585,- min f. 14.435,-).

Maar omdat deze stichting BTW-plichtig is wordt er aangifte voor de BTW gedaan: uit die aangifte volgt een BTW-teruggaaf van f. 744,- (f. 1.085,- min f. 1.829,-). Het overschot stijgt daardoor naar f. 894,- (f. 13.500,- min f. 12.606,-).

^ **STAR & ARTS**
Regionaal Cultuurplon Oost-Groningen
foto's: Jur Bosboom

4.1 RECHTSPERSONEN

Oprichting

Elke culturele vereniging of stichting werd ooit opgericht. Doorgaans is daaraan een notaris te pas gekomen, die de zogeheten statuten (de oprichtingsakte) heeft opgesteld. Er bestaan echter ook verenigingen - de zogeheten informele verenigingen - die zijn opgericht zonder tussenkomst van een notaris. Voor de oprichting van een stichting is altijd een notaris nodig.

De vereniging en de stichting worden allebei 'rechtspersonen' genoemd; ze leiden in juridische zin een eigen bestaan.

Reglementen

In de statuten van een rechtspersoon is beschreven welke naam de vereniging of stichting draagt, wanneer deze is opgericht, wat de doelstelling is, hoe de bestuursleden worden gekozen en vervangen, hoe te zijner tijd de opheffing afgewikkeld moet worden, enzovoort.

Vaak wordt in de statuten verwezen naar het huishoudelijk reglement, waarin een aantal zaken nog nader wordt geregeld. Vooral regelingen die vermoedelijk van tijd tot tijd zullen worden herzien krijgen, omdat een statutenwijziging opnieuw notariskosten met zich zou meebrengen, bij voorkeur een plekje in dit huishoudelijk reglement.

De dagelijkse gang van zaken komt aan de orde in de bestuursvergaderingen. Bij een vereniging moet bovendien tenminste eenmaal per jaar een algemene ledenvergadering worden gehouden. De bestuursbesluiten worden (door de secretaris) vastgelegd in de notulen: het schriftelijk verslag van de vergadering.

Kamer van Koophandel

Verenigingen en stichtingen staan ingeschreven bij de Kamer van Koophandel, en zijn daarvoor aan dit register een jaarlijkse contributie verschuldigd. Wijzigingen in de samenstelling van het bestuur of in de statuten moeten zo snel mogelijk aan de Kamer van Koophandel worden doorgegeven.

Wettelijke aansprakelijkheid

Ook rechtspersonen kunnen wettelijk aansprakelijk worden gesteld voor schade die is toegebracht aan zogeheten derden: dit kunnen bezoekers zijn, maar ook de eigen medewerkers. Zo kan bijvoorbeeld het veroorzaken van schade aan de kleding van een bezoeker als onrechtmatige daad worden aangemerkt. Bijna alle verenigingen en stichtingen hebben voor dit soort ongelukken een wettelijke-aansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

Vertegenwoordiging

Verenigingen en stichtingen zijn - behalve de hierboven genoemde informele vereniging - zelfstandige rechtspersonen. Ze hebben weliswaar bestuursleden nodig om activiteiten uit te voeren, maar die bestuursleden zijn normaalgesproken niet persoonlijk aansprakelijk voor de gevolgen van de activiteiten.

De regels die in de statuten en het eventuele huishoudelijk reglement staan over het benoemen, opvolgen en ontslaan van bestuursleden zijn vooral van belang voor intern gebruik, om te voorkomen dat er onderling onduidelijkheden of conflicten ontstaan. Ook eventuele beperkingen ten aanzien van de vertegenwoordiging van de stichting of vereniging (bijvoorbeeld altijd door tenminste twee gezamenlijk handelende bestuursleden) zijn voor de buitenwereld niet van belang. Wanneer namelijk een bestuurslid, in strijd met de statuten, bij de partij met wie hij afspraken maakt de indruk wekt namens de stichting of vereniging te (mogen) handelen zijn de gemaakte afspraken bindend voor de vereniging of stichting. Wanneer die daardoor schade lijdt kan de vereniging of stichting op zijn beurt proberen die schade te verhalen op het betreffende bestuurslid.

Gemachtigden

Daarnaast heeft het bestuur van een stichting de mogelijkheid om iemand een machtiging te geven voor het uitvoeren van bepaalde handelingen. Vanzelfsprekend is het verstandig zo'n machtiging altijd schriftelijk vast te leggen en deze ook te laten ondertekenen door degene die gemachtigd wordt. In een machtiging worden de handelingen beschreven waarvoor deze machtiging geldt.

Bestuursaansprakelijkheid

Bestuursleden die zich bij het aangaan van verplichtingen houden aan de regels die ten aanzien van de vertegenwoordiging in de statuten zijn opgenomen lopen vrijwel geen risico om persoonlijk aansprakelijk te worden gesteld voor hetgeen zij namens de rechtspersoon doen. Een uitzondering vormt wanbeheer, bijvoorbeeld wanneer nog nieuwe (financiële) verplichtingen worden aangegaan op een moment waarop al volstrekt duidelijk is dat die niet door de rechtspersoon nagekomen kunnen worden. Overigens moet zelfs dan de (schuld)eiser bewijzen dat er van zo'n situatie sprake was.

Voor rechtspersonen die hun schulden aan de Belastingdienst (loonbelasting, omzetbelasting) of de Uitvoeringsinstelling (premies sociale verzekeringen) niet tijdig kunnen betalen geldt een meldingsplicht: de zogeheten betalingsonmacht moet tijdig aan de Belastingdienst worden doorgegeven.

In sommige gevallen kunnen bestuursleden die verzuimen aan deze meldingsplicht te voldoen persoonlijk aansprakelijk worden gesteld, maar die mogelijkheid bestaat uitsluitend wanneer de betreffende rechtspersoon formeel belastingplichtig is voor de vennootschapsbelasting. Omdat culturele verenigingen en stichtingen in de praktijk slechts in uitzonderingsgevallen onder de vennootschapsbelasting vallen wordt die meldingsplicht hier niet verder besproken.

Toekomstige wijzigingen

5

De in deze brochure genoemde bedragen en percentages zijn aan verandering onderhevig. Ook de beschreven regelingen en gebruikte benamingen worden in de loop van de tijd gewijzigd. In dit hoofdstuk worden de op korte termijn verwachte wijzigingen opgesomd.

Euro

Per 1 januari 2002 wordt de gulden vervangen door de euro. Daardoor worden ook alle in deze brochure genoemde bedragen vervangen door euro-bedragen. De koers van de euro is: € 1,- = f. 2,20371.

Het maximumbedrag van de kleine-artistenregeling (f. 300,-) wordt € 136,-.

Het veelgehanteerde bedrag voor kilometervergoedingen (f. 0,60) wordt afgerond op € 0,28 per kilometer. De maximumbedragen van de vrijwilligersregeling (f. 42,- per week, f. 1.470,- per jaar) worden € 19,- per week en € 667,- per jaar.

Bedragen

Alle in deze tekst genoemde bedragen worden na verloop van tijd, sommige zelfs ieder jaar, aangepast. Doorgaans is die aanpassing zeer gering, en bijvoorbeeld alleen maar bedoeld om rekening te houden met de inflatie. Andere bedragen worden niet ieder jaar automatisch aangepast maar onregelmatig, zoals bijvoorbeeld de bedragen die gelden voor de vrijwilligersregeling.

Loonbelastingpercentages

Voor artiesten werd per 1 januari 2001 een speciaal, verlaagd, loonbelastingtarief van 20 procent ingevoerd. Dit speciale tarief zal voor binnenlandse artiesten waarschijnlijk per 1 januari 2002 komen te vervallen. Vanaf dat moment geldt ook voor hun weer het normale loonbelastingpercentage.

Dit algemene loonbelastingpercentage, dat ook voor gewone werknemers geldt, bedraagt in 2001 32,35 procent. Ieder jaar per 1 januari, en dus voor het eerst weer per 1 januari 2002, wordt dat percentage opnieuw vastgesteld. Overigens zal, gewoontegetrouw, het percentage voor 2002 vermoedelijk niet veel afwijken van het percentage dat in 2001 gold.

BTW-percentages uitkoopsommen

Artiesten met een zelfstandigheidsverklaring en theaterbureaus e.d. met een inhoudingsplichtigenverklaring berekenen een uitkoopsom, en brengen daarover bovendien BTW in rekening. Ook de meeste verloningsbureaus moeten BTW berekenen over de uitkoopsommen voor optredens van artiesten. Hiervoor geldt momenteel het algemene tarief (19 procent). Vermoedelijk per 1 januari 2002 zal voor deze uitkoopsommen het BTW-tarief worden verlaagd naar 6 procent.

Uitvoeringsinstellingen

De Uitvoeringsinstellingen (Gak, Cadans, enz.) fuseren per 1 januari 2002 met het Landelijk instituut sociale verzekeringen. Daarmee ontstaat één nieuwe uitvoeringsinstelling, die het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) zal worden genoemd.

Zelfstandigheidsverklaring freelancers

Mogelijk ook al per 1 januari 2002 wordt de zogeheten 'zelfstandigheidsverklaring freelancers' ingevoerd. Met deze verklaring kunnen freelancers en hun opdrachtgevers vooraf zekerheid krijgen over de status van de freelancer voor zowel de heffing van loonbelasting als de heffing van premies voor de sociale verzekeringen.

Coördinatie kleine-artistenregeling

Er wordt gestreefd naar gelijke opvattingen over het begrip 'loon' voor zowel de heffing van loonbelasting door de Belastingdienst als voor de premieheffing voor de sociale verzekeringen door de Uitvoeringsinstellingen. Dit streven leidt er mogelijk toe dat de kleine-artistenregeling, die nu nog uitsluitend mag worden toegepast op het loon waarover de loonbelasting wordt berekend, in de nabije toekomst ook voor de sociale verzekeringen van kracht wordt.

Kleine-vergoedingenregeling

De kleine-artistenregeling zal, naar verwachting per 1 januari 2002, een andere naam krijgen, en verder door het leven gaan als de kleine-vergoedingenregeling. Inhoudelijk heeft deze naamswijziging geen gevolgen.

Adressen en telefoonnummers, publicaties en websites

6

ADRESSEN EN TELEFOONNUMMERS

Belasting Telefoon voor ondernemers: 0800 - 0443

Gratis telefoonnummer voor algemene vragen aan de Belastingdienst, bereikbaar op maandag tot en met donderdag van 8.00 tot 22.00 uur, en op vrijdag van 8.00 tot 17.00 uur. Ook voor het aanvragen van brochures.

Belastingdienst Ondernemingen Groningen

Postbus 418, 9700 AK Groningen
Dr. C. Hofstede de Grootkade 11, Groningen
Telefoon (050) 365 44 44

Voor de aanmelding als (artiesten)werkgever in verband met de afdracht van loonbelasting, en/of voor aanmelding als ondernemer voor de BTW. Ook voor het aanvragen van formulieren gageverklaring, loonbelastingkaarten, opgavekaarten van betalingen aan derden en dergelijke.

Gak Groningen

Afdeling Werkgeverszaken
Postbus 551, 9700 AN Groningen
Dierenriemstraat 100, Groningen
Telefoon (050) 574 17 41

Voor de aanmelding als (artiesten)werkgever in verband met de afdracht van premies voor de sociale verzekeringen.

Kamer van Koophandel en Fabrieken

Postbus 134, 9700 AC Groningen
Leonard Springerlaan 15, Groningen
Telefoon (050) 520 58 88

Voor het inschrijven van een nieuw-opgerichte stichting of vereniging, en voor het doorgeven van wijzigingen in de samenstelling van het bestuur van een bestaande stichting of vereniging. Informatie uit het register over (andere) stichtingen, verenigingen en bedrijven wordt gegeven via telefoonnummer 0900 - 123 45 67.

Landelijk Bureau voor de Arbeidsvoorziening

Afdeling Tewerkstellingsvergunningen
Postbus 883, 2700 AW Zoetermeer
Telefoon (079) 371 29 03

Voor het aanvragen van een tewerkstellingsvergunning voor artiesten uit landen van buiten de Europese Unie.

Notaristelefoon: 0900 - 346 93 93

Voor algemene notariële vragen, bereikbaar op maandag tot en met vrijdag van 9.00 tot 14.00 uur.

PUBLICATIES

Handleiding loonheffing artiesten en beroepssporters

Een gratis brochure van de Belastingdienst, verschijnt jaarlijks (de meest recente uitgave is verschenen in juli 2001).

Uw bedrijf en de BTW

Een gratis brochure van de Belastingdienst.

Artiest en Fiscus

Een boekuitgave van Kluwer in de serie Belastingwijzers. De huidige, vijfde druk van dit boek is verouderd. De zesde druk, met opnieuw veel informatie over de artiesten-regeling, verschijnt naar verwachting in december 2001 (ISBN 90-200-23-756).

WEBSITES

www.belastingdienst.nl

Bovengenoemde belastingbrochures en andere publicaties kunnen hier worden geraadpleegd. Tevens kunnen vanaf deze website diverse formulieren (zoals de 'Gageverklaring van artiesten' en de 'Aanvraag verklaring arbeidsrelatie') worden gedownload.

www.lisv.nl

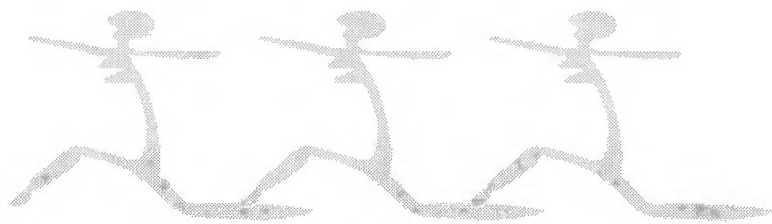
Dit is de website van het Landelijk instituut voor sociale verzekeringen, waarop onder meer de allerlaatste stand van zaken met betrekking tot de 'Zelfstandigheidsverklaring freelancers' kan worden nagelezen.

www.notaris.nl

Op deze website van het notariaat is algemene notariële informatie te vinden.

www.raakvlak.nl

Dit is de website van de Stichting Raakvlak, een verloningsbureau voor artiesten. Op deze site zijn ook zogeheten netto-bruto-tabellen te vinden.

Calafon

Deze speciale uitgave van de Nieuwsbrief is verschenen in het najaar van 2001.

De Nieuwsbrief is een uitgave van de provincie Groningen en de deelnemende gemeenten aan de Regionale Cultuurplannen Groningen.

Tekst

Albert Bauma, Groningen

Vormgeving

Maria Heikens, Groningen

Drukwerk

Huisdrukkerij Provincie Groningen

Oploge

7.500 exemplaren

Auteursrecht

Deze brochure werd, in opdracht van de provincie Groningen, geschreven door Albert Bauma. Het is op grond van de Auteurswet 1912 niet toegestaan veranderingen in deze tekst aan te brengen of deze geheel of gedeeltelijk te kopiëren zonder toestemming van de auteur.

